

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. j. Vtrum quantitas sit accidens distinctum à substantia &
qualitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

Quæst. I. Sect. I. de Quantitate continua. 183

pittem, inter cuius capita manus subrigebatur, quæ aures longitudine non excederet. Et Albertus refert alium, qui undecim habebat capita, & linguas totidem. Quot sunt in situ membrorum, ut illi, quos refert Plinius unicum habentes oculum. Sex tot sunt in figura, quales sunt Satyri, Fauni, & Syrenes, de quibus dixi.

DISPUTATIO III.

De continuo, & de infinito.

Arist. 3. & 6. Physic.

Actenus dixi principia & causas corporis naturalis; nunc ad proprietates eius explicandas progredior, quarum prima est quantitas continua & permanens, eique affinis infinitas. Labet autem ante omnia in hoc vestibulo profiteri, meras hic esse tenebras, neque intellectum inuenire aliquid lucis, quo abditissimam scrutetur quantitatis naturam; nihil rationem habere vitium, quo & finitatem eius infinitatem, & diuisibilitatem indiuisibilem, & contactum sine adæquatione, & unionem sine perfecta inmediate diiudicet. Naufragium videlicet in puncto facit humana ratio, dum huic oceano se committit; & tangi asserit aliquid de continuo, dum tamen negat, id quod tangitur, posse tangi; in atomo excogitans infinitatem, aduersaria sibi ipsi, ridere semper parata, quod querere semper est anxiosa. Nihil igitur possum hic Lectori meo, nisi tenebras polliceri, quæ tamen delicias suas habent, saltem dum ignorari scitur id quod nesciri soli periti sciunt. Tria ergo de hac obscurissima materia poni possunt. Primum quantitatis ipsius natura; secundum compositio eius ex partibus; tertium infinitas, quæ una esse videtur ex passionibus quantitatis, tum permanentis, tum successiuæ, tum continuæ, dum discretæ.

QVÆSTIO I.

De natura quantitatis continuæ.

Ab hac ordiri placet, in qua nondum cimmerij planè sumus, antequam ad partes continui explicandas deueniam, in qua plena caligo est. Quia verò quidditas summi alicuius generis continet genus, differentiam, & species in quas illud diuiditur, tria hæc paucis perstringo.

SECTIO I.

Vtrum quantitas sit accidens distinctum à substantia, & qualitatibus.

In definitione quantitatis primum omnium ponitur, illam esse accidens; certum enim est illam non esse rem subsistentem. Sed quæstio est, vtrum illa sit accidens quoddam particulare distinctum realiter à materia & à reliquis accidentibus, an verò sola ratione ab illis differat; siquidem Okam in Logica, c. de quantitate, & in 4. dist. 4. q. 4. Gabriel in 2. dist. 10. Maior distinct. 12. Adamus in 4. dist. 5. Albertus de Saxonia 1. Physic. q. 7. quibus videntur adhaerere quidam recentiores, existimant quantitatem

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

A non esse accidens aliquod peculiare; à substantia & aliis rebus distinctum, sed illam non esse aliud, quam eandem ipsam entitatem rerum corporearum, prout extensam; atque aded in vnaquaque re, v. g. in lapide, non esse vnam simplicem quantitatem, sed aliam esse quantitatem materiæ, aliam albedinis, aliam caloris, &c. materia enim extensa (inquiunt) quantitas est; forma extensa est quantitas; albedo extensa est quantitas: quod etiam probabiliter censent Conink quæst. 77. de Sacram. art. 2. Hurtadus dist. 13. Metaph. sect. 2.

B Dico primò, Supposita veritate catholica Sacramenti Eucharistiæ, certum est quantitatem esse peculiare accidens distinctum realiter à substantia, & ab omnibus qualitatibus. Ita expressè docet Augustinus lib. 5. de Trinitate, cap. 10. S. Thomas 3. part. quæst. 77. art. 1. Scotus in 4. dist. 12. quæst. 13. alios dicere infinitum esset.

Ratio est, quia supposito mysterio Eucharistiæ, certum est quantitatem separari à materia, perit enim per consecrationem tota substantia panis & vini; quantitas autem remanet: ergo supposito Eucharistiæ mysterio certum est, quantitatem distinguui à substantia.

Commune Nominalium responsum est, quantitatem identificatam accidentibus, v. g. calori, albedini, saporis, manere post consecrationem, sed perire quantitatem identificatam cum substantia. Contra quam responsum est.

C Sic argumentor primò. Si per consecrationem destruitur quantitas identificata substantiæ, sequitur species conseruatas non posse frigi fieri aut cale fieri sine nouo miraculo, quod absurdum est. Probatur, quia nullum agens naturale sine miraculo creare potest: sed productio caloris in speciebus consecratis esset creatio; nam esset productio accidentis extra omne subiectum: ergo non posset sine miraculo cale fieri, vel frigi fieri hostia consecrata.

Secundò. Si per consecrationem periret quantitas substantiæ, maneret autem quantitas accidentium, accidentia specierum consecratarum non haberent unionem vllam inter se, sicque vno modo non moueretur aliud; quod est absurdum. Probo sequelam, quia vel vnirentur accidentia illa inter se immediate, vel mediante aliquo tertio; non immediate, quia non possunt se mutuo informare, nulla enim esset ratio cur vnum potius informaret quam alterum; non mediante aliquo tertio, quia illud esset quantitas distincta, quam negat hic aduersarius.

D Dico secundò. Etiam seclusa cognitione mysterij Eucharistiæ certum est ex ratione purè naturali, quod quantitas distinguitur à substantia; & ab omnibus qualitatibus.

Ratio est, quia ex sola etiam constat ratione purè naturali, penetrationem esse impossibile: sed si quantitas non sit speciale aliquod accidens distinctum à reliquis accidentibus & substantia, dabitur naturaliter penetratio plurium quantitatum, quantitas albedinis in eodem corpore simul erit cum quantitate caloris, & odoris, & saporis.

E Respondent primò Nominales, repugnare quidem penetrationem quantitatum eiusdem rationis substantialis; id est, vnus materiæ cum altera materia; non autem formæ, & accidentium cum materia, & inter se.

Sed contrà, quia si quantitates accidentium non haberent inter se repugnantiam localem, sed tantum quantitates duarum materiarum, possent naturaliter penetrari duæ hostiæ consecratae inter se, & cum aliis corporibus. Deinde non est maior ratio, cur quantitates duarum materiarum sint in-

Q 2

compati

Assertio prior, supposito mysterio Eucharistiæ.

Eualid.

Etiā secluso mysterio.

Probatio.

Prima etiam.

compatibiles, quàm quantitates substantiæ & accidentium, est enim ubique natura eadem quantitatis, cuius ratio constitutiva est impenetrabilitas, ut probabo. Quod si recurratur ad quantitates eiusdem rationis, & dicatur illas esse impenetrabiles inter se, manifestè arguitur, quia gradus intensui qualitatum se mutuo penetrant, & tamen eiusdem sunt rationis: ergo inanis est illa tota solutio.

Secunda
evasio.

Respondent secundò, posse quidem quantitates subiecti se mutuo penetrare, quia inter se subordinantur, non autem quantitates diuersorum subiectorum, propter causam oppositam, quia non mutuo subordinantur.

Sed contrà, quia quando calor in aquam introducit per actionem agentis contrarij, calor ille penetratur cum aliis quantitatibus accidentium; sed calor non est accidens aquæ proprium, neque subordinatum ad eius constitutionem: ergo sequeretur dari penetrationem accidentium etiam diuersorum.

Prima ob-
iectio.

Obiicitur primò. Sicut se habet quantitas successiva, siue duratio ad motum, quem extendit, sic se habet quantitas permanens ad substantiam, & accidentia extensa: sed duratio successiva non distinguitur à motu: ergo quantitas permanens non distinguitur à substantia, & aliis accidentibus.

Resp. negando maiorem; est enim disparitas, quia quantitas successiva non potest separari à motu, ut probabitur *disp. 6.* quantitas autem permanens separari potest à substantia, ut probauimus.

Secunda
obiectio

Obiicitur secundò: Quantitas est id, quo substantia corporea distinguitur à substantia spirituali: sed substantia corporea per suam essentiam distinguitur à spirituali: ergo quantitas est ipsa essentia rei corporeæ.

Resp. negando maiorem; nam exigentia quantitatis est id, quo substantia corporea distinguitur à spirituali, non autem ipsa quantitas.

Tertia ob-
iectio.

Obiicitur tertio. Sicut se habet intensio ad qualitatem intensam, sic extensio se habet ad quantitatem extensam: sed intensio non est aliquid superadditum qualitatis intensæ: ergo nec extensio.

Resp. disparem esse rationem extensionis & intensificationis, quia extensio quantitativa est separabilis à re extensa, ut ostendimus, intensio verò non est separabilis à qualitate intensæ.

SECTIO II.

Qualis sit differentia constitutiva quantitatis.

PERspecto genere quantitatis, sequitur eius differentia, quæ est proprius eius character, & proprius eius conceptus, per quem constituitur in tali esse, & distinguitur à quolibet alio. Dissentiunt autem Doctores circa differentiam hanc, & tres eorum inuenio præcipuas sententias, quas diligentius exponere hoc loco placet.

S. I.

Utrum differentia quantitatis sit extensio interna, vel ordo partium.

PRima ergo, & satis communis sententia est, rationem constitutivam quantitatis esse internam extensionem, quam appellant extensionem partium in toto, vel ordinem partium.

Primæ sen-
tentia dup-
plex expli-
catio.

Sed hanc sententiam dupliciter video explicari. Primò enim dicunt aliqui, extensionem illam internam significare pluralitatem partium, ita ut effectus formalis quantitatis consistat in hoc præcisè, quod partes internas tribuat substantiæ vel accidenti, quæ de se non habent plures partes, sed

sunt secundum se impartibilia. Secundò dicunt alij, extensionem internam, quæ propria est quantitatis, significare ordinem partium, ita ut effectus formalis quantitatis sit præcisè in eo positus quòd eius partes non sint inter se confusæ, ac complicatæ, sed seruent inter se illam connexionem, & ordinem, quem postulat totum ipsum integrale, non habita ratione vlla loci, ut aliæ sint externæ, aliæ mediæ; quo pacto disposita sunt Petri membra in ipso toto, siue Petrus sedeat, siue stet, aut iaceat, aut alio quouis modo se habeat in ordine ad locum, ut caput suprema sit pars proximè vnita collo, & non pectori; brachia sint innexa humeris, manus brachiis, non autem humeris.

Dico primò, extensionem internam partium, siue significet pluralitatem partium, siue ordinem partium in ordine ad se, non esse differentiam constitutivam quantitatis, sed conuenire substantiæ materiali & accidentibus. Ita docent Suarez *disp. 40. Metaph. sect. 4. & tom. 3. in 3. partem, disp. 48.* Albertinus *disp. 3. de quantitate, quest. 3.* Hurtadus, Auerla, Ariaga, contra Valquem *tom. 3. in 3. partem, disp. 109. cap. 3.* Toletum *1. Physic. quest. 5.* Sotum, Aureolum, & alios.

Prima pars, quod substantia materialis, & accidentia partes habeant sicut quantitas, euidenter probatur, quia si substantia partes non haberet distinctas à partibus quantitatis, deberet tota substantia esse sub parte qualibet quantitatis; hoc autem absurdum est, quia vna pars substantiæ est sub vna parte quantitatis, & altera pars substantiæ sub altera parte quantitatis; alia v. g. pars substantiæ in brachio est, altera in manu, altera in pede: ergo substantia materialis habet partes sicut quantitas. Deinde illud plures habet partes, quod in illas diuiditur: sed materia diuiditur in plures partes æquæ ac quantitas; diuiso enim baculo, materia quæ est in palmo vno diuiso, non est sub altero palmo: ergo materia plures habet partes.

Respondent aduersarij, materiam & accidentia habere plures partes entitativas, sed illas prouenire à sola quantitate.

Sed contrà. Si quantitas tribuit materiæ, formæ materiali, & accidentibus partes, quas habent, vel illas tribuit formaliter, vel effectiue. Non primum, quia partes quantitatis distinguuntur realiter à partibus materiæ; imò hinc sequeretur partes materiæ, formæ, & accidentium easdem esse inter se, quod absurdum est. Non secundum, quia quantitas non est actiua, & quamuis partes illæ producerentur per quantitatem, semper materia partes haberet distinctas à partibus quantitatis.

Secunda pars, quod substantia materialis, & accidentia partes habeant ordinatas in toto, demonstratur, quia partes ordinatas esse in toto, nihil aliud est, quàm vnā partem vnitam esse immediatè vni tantum, & non omnibus, v. g. manum vnitam esse brachio, & non humero: sed hoc haberet substantia materialis, etiam separata quantitate: ergo haberet ordinem partium, etiam separata quantitate. Probatur minor. Si Deus separaret totam substantiam hominis à tota ipsius quantitate, posset conseruare substantiam brachij, manus, & capitis in eodem profus situ, in quo nunc sunt; nulla enim in hoc est contradictio: sed tunc manus immediatè soli vniretur brachio, non autem humero: ergo tunc substantia sine quantitate partes haberet ordinatè vnitas.

Præterea, posito etiam, quod in punctum confluant partes, separat à quantitate, argumentor. Nam illæ partes eodem modo vnirentur inter se, quo vniuntur partes quantitatis posite in puncto: sed

Conclusio
bimembria.

Pluralitas
partium.

Enaño.

Ordo par-
tium.